

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Federatiebestuur FNV
De heer L. Hartveld, bestuurder
Postbus 8456
1005 AL AMSTERDAM

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Fax (070) 333 40 33
www.szw.nl

Contactpersoon
Doorkiesnummer
Faxnummer
E-mail

Uw brief 562/8/001
Ons kenmerk ARBO/A&V/2007/12249
Datum 14 mei 2007

Onderwerp Werkgeversplicht te streven naar verbetering van
veiligheid en gezondheid van werknemers

Geachte heer Hartveld,

Op 23 maart 2007 zond u mij een brief waarin u ingaat op de verplichting van de werkgever te streven naar verbetering van de veiligheid en gezondheid van werknemers. In deze brief interpreteert u de Arbowet tegen de achtergrond van de Europese Kaderrichtlijn, stelt u mij een aantal vragen en meldt u, dat u afhankelijk van de beantwoording, mijn antwoorden zult voorleggen aan de Europese Commissie.

Alvorens in te gaan op uw vragen, wil ik kort een aantal zaken schetsen. Zoals u weet is op 1 januari 2007 de Arbowet herzien. Mede op basis van een unaniem SER-advies is ervoor gekozen bij de herziening van de Arbowet de verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers te vergroten. Arbobeleid moet niet op een gedetailleerd niveau door de overheid worden geregeld, maar zoveel mogelijk tot stand komen binnen ondernemingen, zodat maatwerk mogelijk wordt en draagvlak bij werkgevers en werknemers wordt verkregen. Dat moet op een zo kostenefficiënt mogelijke manier gebeuren, ingebed in het ondernemingsbeleid, met zo min mogelijk klemmende regeldruk, maar wel binnen zekere wettelijke begrenzings. In navolging van het SER-advies is in de herziene Arbowet een andere verantwoordelijkheidverdeling opgenomen tussen het publieke en private domein. Einddoel is dat de overheid zich in het publieke domein beperkt tot het vaststellen van doelen (doelvoorschriften). In het private domein zijn sociale partners verantwoordelijk voor de invulling van de doelvoorschriften. Zij doen dit door in arbocatalogi een lijst van middelen op te nemen waar werkgevers uit kunnen kiezen om het door de wet gestelde arbodoel te bereiken.

Ons kenmerk ARBO/A&V/2007/12249

Met betrekking tot de door u gestelde vragen, wil ik u het volgende antwoorden.

In de herziene Arbowet is de verplichting voor de werkgever om, gelet op de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening, een zo goed mogelijk arbobeleid te voeren gewijzigd in de verplichting een beleid te voeren dat is gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden. De aanhef van artikel 3, lid 1 is verder aangevuld met een plicht voor de werkgever om te zorgen voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers inzake alle met de arbeid verbonden aspecten. Met deze formulering wordt aangesloten bij de redactie van artikel 5 van de Richtlijn nr. 89/391/EEG.

Optimalisering van de in dit artikel genoemde doelstellingen behoort tot de verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers in bedrijfstakken en ondernemingen. Bij de uitwerking van de algemene zorgplicht geeft artikel 3 een doelstellingsniveau, in de vorm van twee toetsingscriteria: de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening en het redelijkerwijs principe.

Het toetsingscriterium 'stand van de wetenschap en professionele dienstverlening' houdt niet in dat steeds de uit oogpunt van veiligheid en gezondheid meest doeltreffende van alle mogelijke maatregelen getroffen moet worden. Wel dienen die maatregelen getroffen te worden die door vakdeskundigen in brede kring worden aanvaard als toepasbaar in de praktijk. Over het toetsingscriterium 'zoveel als redelijkerwijs kan worden gevergd' heeft de SER zich uitgesproken in het uitgebrachte advies over de herziene Arbowet.

Dit toetsingscriterium heeft volgens de SER tot doel om een afweging van de veiligheid en gezondheid van werknemers tegen andere belangen mogelijk te maken. Hierbij spelen de technische¹, operationele² en economische³ haalbaarheid een rol. Algemeen uitgangspunt daarbij is, dat in beginsel het doelstellingsniveau niet ter discussie staat, maar dat toegespitst op de concrete situatie de uitvoeringsmodaliteit, de wijze waarop of het tijdspad waarin het doelstellingsniveau bereikt kan worden, ter discussie staan. In haar advies over de herziene Arbowet heeft de SER dit toetsingscriterium en de in het bovenstaande gegeven uitwerking daarvan onderschreven.

De uitwerking van de redelijkheid van de maatregelen/middelen is in de herziene Arbowet de verantwoordelijkheid van de werkgevers en werknemers in bedrijfstakken of ondernemingen. Ik ben van mening dat hiermee de ontwikkelingen in de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening in voldoende mate doorwerken in arbocatalogi en in het arbobeleid van ondernemingen via maatwerk en invulling door sociale partners.

---

¹ Technische haalbaarheid: werkgevers dienen zich in beginsel te houden aan hetgeen overeenkomt met de algemeen erkende stand van de techniek en met de stand van de betreffende techniek in de betrokken bedrijfstak.

² Operationele haalbaarheid: situatie waarbij bepaalde maatregelen toch niet genomen worden, omdat zij in een ander opzicht de arbeidsomstandigheden van werknemers weer bedreigen.

³ Economische haalbaarheid: heeft met name betrekking op te hoge absolute kosten en verstoorde concurrentieverhoudingen.

Ons kenmerk ARBO/A&V/2007/12249

De juridische basis voor het optreden van de Arbeidsinspectie is gelegen in de arbowetgeving; de doelvoorschriften in het publieke domein. De arbocatalogi zijn hierbij voor de Arbeidsinspectie richtinggevend.

De Arbeidsinspectie zal zich terughoudend opstellen als het gaat om middelen waarmee aan de doelvoorschriften kan worden voldaan. Dit doet immers recht aan de verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers voor het private domein, alsmede aan de ruimte voor maatwerk die deze partijen nodig hebben. De arbocatalogi zullen daarom door de Arbeidsinspectie marginaal worden getoetst. Dit betekent dat er van wordt uitgegaan dat de naleving van de door partijen in een arbocatalogus afgesproken middelvoorschriften zal leiden tot het voldoen aan de doelvoorschriften. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid daarvoor bij partijen gelaten. Alleen als wordt geconstateerd dat de naleving van de arbocatalogus in redelijkheid niet kan leiden tot naleving van de wettelijke doelvoorschriften zal de Arbeidsinspectie de arbocatalogus geheel, of ten dele niet bij de handhaving als uitgangspunt gebruiken. Bij misstanden, als de veiligheid en gezondheid van werknemers in gevaar is, zal de Arbeidsinspectie haar verantwoordelijkheid nemen en die misstanden aanpakken. In de door u in uw brief beschreven casus was dit laatste niet het geval.

Hoogachtend,
de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(mr. J.H.P. Donner)